

Pětilístek

Pětilístek po pisateli vyžaduje, aby shrnul informace a názory do výrazů, které vystihují (popisují) daný námět nebo o něm uvažují.

Pětilístek pomáhá:

Tato metoda se pro svou jednoduchost ujala na školách ze všech metod kritického myšlení nejnadhěji a učitelé ji pro její jednoduchost a časovou nenáročnost rádi používají. V souladu s cíli hodiny zároveň učitelé pětilístek různě obměňují, někdy i deformují, a tak nebude na závadu vrátit se k jeho původní podobě a objasnit si význam jednotlivých řádků.

1. První řádka je jednoslovné téma, námět (obvykle podstatné jméno).
2. Druhá řádka je dvouslovný popis námětu, jeho podstatných vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku, jaký je námět). V tomto případě jde o dvě přídavná jména.
3. Třetí řádka je sestavena ze tří slov vyjadřujících dějovou složku námětu – tedy, co dělá nebo co se s ním děje. Použijeme tři slovesa.
4. Čtvrtá řádka je věta o čtyřech slovech, vztahující se k námětu. Sloveso může chybět.
5. Poslední řádka je jednoslovné synonymum, které rekapituluje podstatu námětu. Nemusí jít o podstatné jméno.

Schéma

_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

Poznámka: Někteří učitelé svým žákům rozdávají toto schéma. Mějme na paměti, že se tím může vytratit určitá procesualnost v myšlení. Některým typům žáků naopak vyhovuje, když vědí předem, co všechno se po nich bude chtít. Nejlépe tedy bude obě formy zadávání pětilístku v hodinách střídat.

Zařazení pětilístku v třífázovém modelu učení (E-U-R):

Pětilístek je nevhodnější zařadit na závěr lekce (v reflexi), neboť si v něm studenti mohou krátce a výstižně shrnout látku. Ani sdílení pětilístků ve skupině nezabere příliš času, kterého se nám většinou v závěru hodiny nedostává. Po studentech chceme, aby již neopakovali návod na postup, ale přečetli svůj pětilístek jako krátkou „básničku“. Účinné někdy je nechat postupně říci celou třídu jen slova na posledním řádku – synonyma. Vedoucí skupiny (učitel) získá tímto způsobem dobrý přehled, co bylo pro jednotlivce i pro celou skupinu v tématu důležité.

Jen ve výjimečných případech můžeme pětilístek zadat také do evokace. Jsou to ty případy, kdy o tématu již něco víme, a shrnutí na začátek nám může pomoci odhalit nějaký náš stereotyp, se kterým se pak v hodině pracuje. Tuto funkci by měl splnit pětilístek i v lekci Uč se číst o Kubě.

Poznámky:

Chceme-li učit studenty myslet kriticky, pak bychom neměli zařazovat pětílístek jako formu zkoušení, jako test, kdy požadujeme po studentech do pětílístku jediná správná slovíčka.

Někdy může pětílístek posloužit také jako forma pro zpětnou vazbu, hodnocení hodiny:

Dnešní lekce.....

Jaká byla pro tebe dnešní lekce?.....(2 přídavná jména)

Co důležitého se v ní pro tebe dělo?.....(3 slovesa)

Věta o dnešní lekcí:..... (4 slova)

Jednoslovné vyhodnocení (vyjádření pocitu).....

Metodu zpracovala: Nina Rutová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text vznikl v rámci projektu Respekt neboli, který byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

